

Trädgårdsmästareleverna skapade fem tematrädgårdar utifrån Linnés botaniska familjer.

Hemma hos fem botaniska familjer

Vi ville visa att det är fascinerande att iaktta likheterna mellan växterna i de olika släktena inom samma familj som använts i var och en av de fem tematrädgårdarna. Det är också spännande att se de stora skillnaderna som varje botanisk familj uppvisar. Ofta är blommans uppbyggnad den del av växterna som mest liknar varandra hos olika släkten inom en familj. Bladens och hela växtens storlek, form och färg varierar däremot ofta i högre grad.

TEMATRÄDGÅRDARNA I ENKÖPING 2008

Vi i klass Träd E på Mälardalens trädgårdsmästarutbildning, KY i Enköping, har under tiden juni till oktober i år visat upp fem botaniska familjer som årets tema för Tematrädgårdarna. Varje år får en klass från trädgårdsmästarutbildningen visa upp sina idéer som en utställning i utbudet som Enköpings parker erbjuder.

Ytan som vi får disponera är fem kvadrater om 65 m². Projektet innefattar att komma fram till ett gemensamt tema, planera och rita trädgårdarna, hitta sponsorer, skötsel från juni till oktober samt riva ner hela projektet.

Carl von Linné lanserade på 1700-talet ett sätt att ge namn åt växter, djur och andra levande organismer. Detta namngivningssätt används sedan länge globalt. Varje art har ett vetenskapligt namn, vilket man i dagligt tal ofta kallar för det latinska namnet.

Det består av två delar: släktnamnet följt av ett artepitet, som t.ex. *Primula veris* (arten gullviva). Släktet *Primula* (vivesläktet), innehåller många olika arter. Släktet tillhör också en överordnad grupp som kallas familj. *Primulasläktet* tillhör familjen *Primulaceae* (vieväxter). Släkten som *Cyclamen* och *Lysimachia* ingår även de i familjen *Primulaceae*. Precis som arter av samma släkte har många likheter så har släkten av samma familj också vissa synbara likheter.

När man talar om oss människor säger man att flera familjer ingår i den större gruppen – släkten. Med växter är det tvärtom – flera släkten ryms i en familj.

Vi valde följande botaniska familjer för våra trädgårdar:

- *Asteraceae* – asterväxter (korgblommiga)
- *Lamiaceae* – plisterväxter (kransblommiga)
- *Poaceae* – gräs

- *Ranunculaceae* – ranunkelväxter
- *Saxifragaceae* – stenbräckeväxter

Gemensamt för de fem tematrädgårdarna är två växtarter från två helt andra botaniska familjer. De fungerar som rumsbildande och avskiljande växter mellan familjerna. Den ena växtarten är häck av bok, *Fagus sylvatica* (familjen *Fagaceae* – bokväxter), och den andra är klättrande japansk humle, *Humulus japonicus* (familjen *Cannabaceae* – hampväxter).

Trädgårdarna är små och kanske kan du som har en koloniträdgård få inspiration och göra något nytt tex en kryddkulle som finns hos familjen *Lamiaceae*.*

Mimmi Belaieff utbildar sig till trädgårdsmästare i Enköping. I utbildningen ingår flera praktikperioder och en av dem har hon gjort på Koloniförbundets kansli. Det ingår också i utbildningen att göra ett stort projekt, det ni läser om ovan. Hoppas det kan inspirera er i vintermörkret till nya idéer.

Familjen Poaceae

1

Välkommen in till gräsfamiljen *Poaceae*. Familjen har många medlemmar av mycket varierande färg, bladform och storlek.

Bergbambu, vass, glansmiscanthus, tuvrör, blåtåtel finns här. Vår önskan är att förmedla en lummig djungelkänsla och samtidigt påvisa gräsens olika ståndorter, från torraste torrt till våtaste vått. Du kommer in i trädgården och går runt på en spång som går över en damm. Det finns mycket sten här så att gräsets karaktär ska bli tydlig. Varför inte ta en stund i sol-stolen och njuta av gräset och känna det svaja i vinden. Runt om i trädgården kan du också stöta på familjens små gäster...*

Trädgården är ritad och anlagd av Ulrika Bennfors, Tina Eriksson, Linda Heintz och Emma Mannberg.

2

Familjen Lamiaceae

Välkommen till familjen Lamiaceae, här finns en rad plisterväxter, de kallas också för kransblommiga växter och är vanligt förekommande i många trädgårdar tex lammöra, lavendel, nepeta, olika salvior samt kryddväxter såsom timjan, oregano och mynta.

Inspiration till den här trädgården har främst varit blått, hav, vattenblänk, himmel och en het stekande sol. Vi har lånat sikt djupet och vattenblänket från den klassiska trädgårdshistorien, det finns en lockande ingång för att skapa spänning och nyfikenhet. I vår trädgård finns en spegel som förlänger perspektivet, en illusion som försvinner bort i fjärran. Det finns en central rund yta med sittplatser och en damm. Det är ett blått och hett trädgårdsrum med dofter vid en svalkande källa. Kanske finns vår trädgård någonstans i Provence. 🌿

Trädgården är ritad och anlagd av Mimmi Belaieff, Anna-Carin Johansson, Eva Johansson, Sigrid Näckdal Fredriksson och Jenny Westermärk.

Via en slingrande gång av dansk sjösten kommer man in till familjen Lamiaceae.

3

Familjen Ranunculaceae

Välkommen till familjen Ranunculaceae, ranunkelväxter. Vi insåg ganska snart att våra växter var typiska torparväxter d v s vanliga, äldre och förvildade arter. Därför har vi valt att gestalta en gammal övergiven torparträdgård.

Vår familj har en stor variationsrikedom och innehåller allt ifrån stenparti- till vattenväxter, samt klängväxter som klematis. Andra växter som finns är stormhatt, höstsilverax, höstane-mon, aklejor och flera sorter riddarsporrar. Genom att blanda växter och färger lyfter vi fram känslan av en förvildad trädgård, som i sin tur får en ostrukturerad form. Spår av mänsklighet förstärks genom utplacerade äldre föremål. vilka ska föra tankarna bakåt i tiden. 🌿

Trädgården är ritad och anlagd av Madeleine Axelzon, Maria Bengtsson, Therese Forslund, Tina Frohm och Monika Unkuri-Müller.

Familjen Ranunculaceae bor i en torparträdgård

